

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 25.02.2020 r.

**Zespół Prawa Konstytucyjnego,
Międzynarodowego i Europejskiego**

VII.564.11.2020.MAW

**Pan
dr Mateusz Wichary
Przewodniczący Rady Kościoła
Chrześcijan Baptystów w RP
Wydawnictwo Słowo Prawdy
*slowo.prawdy@baptysci.pl***

Szanowny Panie Doktorze,

w odpowiedzi na Pana pismo z dnia 14 lutego 2020 roku, dotyczące wydanej przez Państwa wydawnictwo książki autorstwa Pana Tedda Trippa pt. „Pasterz serca dziecka”, chciałbym podziękować za uwzględnienie argumentacji Rzecznika i podjęcie decyzji o wycofaniu książki ze sprzedaży. Jednocześnie, uwzględniając obowiązujące standardy ochrony praw i wolności jednostki, a w szczególności prawa dzieci, nie sposób zgodzić się z przedstawionym stanowiskiem dotyczącym stosowania kar cielesnych.

Wejście w życie w 2010 roku artykułu 96¹ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz. U. z 2019 r., poz. 2086) stanowiło jedynie uszczegółowienie obowiązujących od lat w polskim systemie prawnym standardów. Konstytucyjny zakaz stosowania kar cielesnych, zapisany w zdaniu drugim art. 40 Konstytucji RP obowiązuje w Polsce od 1997 roku. Wynika on również bezpośrednio z art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka z 1950 roku (zakaz poniżającego karania), ratyfikowanej przez Polskę w 1993 roku. Zakaz ten, stanowiący część zakazu tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania i karania, ma szczególne miejsce w systemie ochrony praw i wolności jednostki, ma on bowiem charakter absolutny. Oznacza to, że w nie mogą istnieć żadne wyjątki od jego stosowania, nie podlega on również derogacji, tj. nawet w sytuacji konfliktu zbrojnego, wojny lub w obliczu innego niebezpieczeństwa

zagrożającego życiu narodu państwo nie mogłoby wyłączyć jego stosowania (jeden z nielicznych wyjątków na gruncie art. 15 EKPCz).

Europejski Trybunał Praw Człowieka już w 1978 roku w wyroku *Tyrer przeciwko Wielkiej Brytanii* (skarga nr 5856/72) uznał kary cielesne wymierzane w szkole za „zinstytucjonalizowaną przemoc”. Następnie, w wyroku *A. przeciwko Wielkiej Brytanii* (skarga nr 25599/94), Trybunał uznał, że kary cielesne stosowane przez opiekuna prawnego nie powinny być chronione przez ustawodawcę jako forma „rozsądnej kary”. Trybunał uznał, że dzieci i inne bezbronni jednostki są szczególnie uprawnione do ochrony, w postaci skutecznego środka odstrasżającego, przed takimi formami złego traktowania. Trybunał stwierdził naruszenie Artykułu 3, ponieważ prawo angielskie nie chroniło chłopca w odpowiedni sposób. Efektem tego wyroku było wprowadzenie systemowych zmian ustawowych i zmiana praktyki stosowania prawa w Wielkiej Brytanii. Standard ten, jako jeden z powszechnie obowiązujących standardów wynikających z orzecznictwa europejskiego, obowiązuje analogicznie w Polsce.

Naruszenie zakazu stosowania kar cielesnych, jako wolności absolutnej, nie może również zostać uzasadnione chęcią ochrony innych konstytucyjnych praw, w tym prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem zagwarantowane w art. 48 Konstytucji RP. Prawo do wychowywania zgodnie z własnymi przekonaniem, podobnie jak i inne prawa rodzicielskie mogą być ograniczane, a nawet odebrane rodzicom w sytuacjach określonych w ustawie, gdy działania podejmowane przez opiekunów stoją w sprzeczności z obowiązującym prawem. Każdorazowo bowiem, działania podejmowane przez rodziców, muszą być analizowane z perspektywy priorytetu dobra dziecka.

W związku z powyższym należy podkreślić ponownie, że treści zawarte w wydanej przez Państwa publikacji (promowanie przemocy wobec dzieci jako metody wychowawczej), stoją w jaskrawej sprzeczności ze standardami wynikającymi z Europejskiej Konwencji i Konstytucji RP. Tego rodzaju treści mogą zostać ograniczone z powodu ochrony praw (nietykalność cielesna) i zdrowia małoletnich, zapobiegania przestępstwom, tj. sprawy karne prowadzone zarówno o przestępstwa fizycznego i psychicznego znęcania się (art. 207 § 1, 2 i 3 Kodeksu karnego, Dz. U. 2019 poz. 1950), jak i przestępstwa spowodowania ciężkiego,

średniego i lekkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 156 § 1, 2 i 3 K.k., art. 157 § 1, 2 i 3 Kodeksu karnego, Dz. U. 2019 poz. 1950), przestępstwa narażenia na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 160 § 2 1,2 i 3 Kodeksu karnego, Dz. U. 2019 poz. 1950) oraz przestępstwa naruszenia nietykalności cielesnej (art. 217 § 1 Kodeksu karnego, Dz. U. 2019 poz. 1950).

Chciałbym zaznaczyć, że Rzecznik docenia działania podjęte przez wydawcę, tj. decyzję o usunięciu książki ze sprzedaży. Jednocześnie, działając z upoważnienia Rzecznika na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2179 z zm.), zwracam się do Pana Doktora z uprzejmą prośbą o wzięcie pod uwagę wskazanych wyżej standardów przy podejmowaniu decyzji o wydawaniu dalszych publikacji.

Łączę wyrazy szacunku

Mirosław Wróblewski

Dyrektor Zespołu

/-podpisano elektronicznie/